ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 20. mája 2010 *

Vo veci C-160/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Symvoulio tis Epikrateias (Grécko) z 1. apríla 2009 a doručený Súdnemu dvoru 8. mája 2009, ktorý súvisí s konaním:

Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE

proti

Ypourgos Oikonomikon,

* Jazyk konania: gréčtina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, sudcovia E. Juhász, G. Arestis, T. von Danwitz (spravodajca) a D. Šváby,

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. marca 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE, v zastúpení: E. Stamouli a S. Gikas, dikigoroi,

— grécka vláda, v zastúpení: E. Leftheriotou, A. Vasilopoulou a S. Papaïoannou, splnomocnené zástupkyne,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Európska komisia, v zastúpení: G. Valero Jordana a I. Zervas, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu doložky najvyšších výhod uvedenej v článku 4 Dohody o spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom na jednej strane a Kartagenskou zmluvou a jej zmluvnými stranami – Bolíviou, Kolumbiou, Ekvádorom, Peru a Venezuelou – na druhej strane (ďalej len „dohoda o spolupráci“) prijatej nariadením Rady (EHS) č. 1591/84 zo 4. júna 1984 (Ú. v. ES L 153, s. 1); Mim. vyd. 11/015, s. 162.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE (ďalej len „Katsivardas“), spoločnosti založenej podľa gréckeho práva, a Ypourgos Oikonomikon (ministerstvo financií), ktorého predmetom bolo vrátenie sumy zaplatenej podnikom Katsivardas v súlade s colným vybavením zásielky banánov dovezených z Ekvádoru v roku 1993 ako spotrebnej dane z banánov zavedenej v tom čase gréckou právnou úpravou.

Právny rámec

Medzinárodné dohovory

Všeobecná dohoda o clách a obchode

3 Všeobecná dohoda o clách a obchode z roku 1994 (ďalej len „GATT z roku 1994“), ktorá sa nachádza v prílohe 1A dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, bola schválená rozhodnutím Rady 94/800/EHS z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1); Mim. vyd. 11/021, s. 80. Článok 1 písm. a) GATT z roku 1994 stanovuje, že zahŕňa ustanovenia Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1947 (ďalej len „GATT z roku 1947“), upravené, zmenené alebo doplnené ustanoveniami právnych aktov, ktoré nadobudli platnosť pred nadobudnutím platnosti dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie.

4 Medzi ustanoveniami GATT z roku 1947, ktoré boli prebraté do GATT z roku 1994, sa v článku 1 ods. 1 nachádza doložka najvyšších výhod, ktorá stanovuje:

„Všetky výhody, prednosti, výsady alebo oslobodenia poskytnuté ktoroukoľvek zmluvnou stranou akémukoľvek výrobku pochádzajúcemu alebo určenému pre akúkoľvek inú krajinu, sa budú bezodkladne a bezpodmienečne vzťahovať na každý podobný

výrobok pochádzajúci z územia alebo určený pre územia všetkých ostatných zmluvných strán. Toto ustanovenie sa týka cla a poplatkov akéhokoľvek druhu, vyberaných pri dovoze alebo vývoze, alebo súvisiacich s dovozom alebo vývozom, ako aj tých, ktoré sa týkajú medzinárodných prevodov finančných prostriedkov pri platbe za dovoz alebo vývoz, spôsob výberu tohto cla alebo poplatkov, všetkých predpisov a formalít vzťahujúcich sa na dovozy alebo vývozy, ako aj všetkých skutočností, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 a 4 článku III." [*neoficiálny preklad*]

5 Článok III ods. 2 GATT z roku 1947 sa týka daní a iných vnútroštátnych zdanení a odsek 4 uvedeného článku odkazuje na zákony, vyhlášky či predpisy týkajúce sa predaja, dania do predaja, kúpy, dopravy, distribúcie a používania tovarov.

Dohoda o spolupráci

6 Podľa článku 1 dohody o spolupráci, ktorej text je neoddeliteľnou súčasťou nariadenia č. 1591/84, ktorým bola schválená, táto dohoda stanovuje, že „na základe spoločného záujmu a v súlade s dlhodobými hospodárskymi cieľmi sa zmluvné strany zaväzujú podporovať v rámci svojich kompetencií najširšiu možnú hospodársku spoluprácu bez toho, aby sa niektorá oblasť vopred vylúčila, pri zohľadnení rozdielnej úrovne svojho rozvoja". To isté ustanovenie spresňuje, že cieľom tejto spolupráce je „všeobecne prispievať k rozvoju hospodárstiev zmluvných strán a zvyšovať ich životnú úroveň".

7 Článok 4 tejto dohody stanovuje:

„Udelenie doložky najvyšších výhod

1. Zmluvné strany si vzhľadom na dovezený alebo vyvezený tovar navzájom udelia doložku najvyšších výhod týkajúcu sa:

— ciel a poplatkov všetkých druhov vrátane postupov pre výber takýchto ciel a poplatkov,

— nariadení týkajúcich sa colného konania, tranzitu, skladovania alebo prekládky,

— priamych alebo nepriamych daní a iných vnútorných poplatkov,

— nariadení týkajúcich sa platieb vrátane prideľovania zahraničnej meny a transferu takýchto platieb,

— nariadení týkajúcich sa predaja, nákupu, dopravy, distribúcie a používania tovaru na vnútornom trhu.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na:

a) výhody priznané susedným krajinám na zjednodušenie obchodovania v pohraničnej oblasti;

b) výhody priznané s cieľom založiť colnú úniu alebo zónu voľného obchodu, alebo ktoré takáto colná únia alebo zóna voľného obchodu vyžaduje, vrátane výhod dohodnutých v zmysle regionálnej hospodárskej integrácie v Latinskej Amerike;

c) výhody priznané konkrétnym krajinám v súlade s [GATT z roku 1947];

d) výhody, ktoré členské štáty Kartagenskej dohody priznávajú určitým krajinám v súlade s protokolom o obchodných rokovaniach medzi rozvojovými krajinami v zmysle [GATT z roku 1947].

3. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti vyplývajúce [z GATT z roku 1947].“

8 Článok 5 dohody o spolupráci, ktorý sa týka Spoločného výboru pre spoluprácu, stanovuje vo svojom odseku 2, že mu okrem iného prináleží odporúčať riešenia pre rozpory, ktoré môžu vzniknúť medzi zmluvnými stranami vzhľadom na výklad a realizáciu uvedenej dohody.

9 Príloha II dohody o spolupráci nazvaná „Deklarácia k obchodnej spolupráci“ znie:

„Na základe obchodnej spolupráce uvedenej v tejto dohode zmluvné strany vyhlasujú, že sú pripravené preskúmať v rámci Spoločného výboru a v zmysle príslušných hospodárskych politík všetky konkrétne problémy, ktoré môžu vzniknúť v oblasti obchodu.“

Rámcová dohoda o spolupráci

10 Rámcová dohoda o spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a členskými krajinami Kartagenskej dohody, a to Bolívijskou republikou, Kolumbijskou republikou, Ekvádorskou republikou, Republikou Peru a Venezuelskou republikou (ďalej len „rámcová dohoda o spolupráci“), bola schválená v mene Spoločenstva rozhodnutím 98/278/ES Rady zo 7. apríla 1998 (Ú. v. ES L 127, s. 10); Mim. vyd. 11/028 s. 230.

11 Podľa článku 2 rámcovej dohody o spolupráci sa zmluvné strany zaväzujú rozvíjať vzťahy medzi sebou podporovaním najmä rozvoja spolupráce jeho rozšírením na ďalšie oblasti.

12 Článok 4 tohto aktu stanovuje:

„Zmluvné strany si týmto poskytujú doložku najvyšších výhod v obchode v súlade [s GATT z roku 1994].

Obidve strany opätovne potvrdzujú svoju vôľu vykonávať vzájomný obchod v súlade s touto dohodou."

13 Článok 33 ods. 2 uvedenej rámcovej dohody stanovuje, že jej ustanovenia nahrádzajú ustanovenia predchádzajúcich dohôd uzatvorených medzi Spoločenstvom a krajinami Andského paktu, ktorých ustanovenia sú buď nezlučiteľné, alebo identické s ustanoveniami tejto dohody.

Štvrtý dohovor AKT-EHS

14 Štvrtý dohovor AKT-EHS podpísaný v Lomé 15. decembra 1989 bol schválený v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady a Komisie 91/400/ESUO z 25. februára 1991 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 229, s. 1). Článok 1 protokolu č. 5 o banánoch pripojený k tomuto dohovoru znie:

„Pre svoje vývozy banánov na trhy Spoločenstva, žiadny [z afrických, karibských a tichomorských štátov, ktoré uzavreli uvedený dohovor (ďalej len štáty ‚AKT')] nemá, čo sa týka prístupu na tradičné trhy štátov Spoločenstva a výhod na týchto trhoch,

nevýhodnejšie postavenie, ako to, ktoré mal predtým, alebo ktoré má v súčasnosti." [*neoficiálny preklad*]

Vnútroštátne právo

15 Článok 7 zákona č. 1798/1988 v znení zákona č. 1914/1990 stanovoval, že od 1. júla 1988 sa bude uplatňovať spotrebná daň vo výške 150 GRD na kilogram banánov dovezených z cudziny a v niektorých prípadoch na banány vypestované v Grécku. Táto daň bola neskôr zvýšená a potom znížená, až bola napokon v roku 1998 zrušená.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 V júly 1993, po preclení zásielky banánov dovezených priamo z Ekvádoru, boli podniku Katsivardas vyrubené clá a iné dane v celkovej sume 6 785 565 GRD (19 913,61 eura), ktoré zaplatil s výhradou vzťahujúcou sa na sumu 4 986 100 GRD zaplatených ako clo. Katsivardas následne požiadal o vrátenie uvedenej sumy a dane z pridanej hodnoty prináležiacej k tejto sume, ktoré boli podľa jeho tvrdenia zaplatené bez právneho dôvodu.

17 Keďže uvedenú žiadosť o vrátenie príslušný colný orgán zamietol, podnik Katsivardas sa obrátil na Dioikitiko Protodikeio Athinon (správny súd v Aténach), ktorý vyhovel jeho žalobe v rozsahu týkajúcom sa zrušenia predmetného platobného výmeru a žia-

dosti o vrátenie. Vzhľadom na to, že odvolací súd toto rozhodnutie zmenil, Katsivardas podal dovolanie na Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada).

18 Symvoulio tis Epikrateias sa v rozpore s názorom žalobcu vo veci samej domnieva, že spornú spotrebnú daň je v zmysle článku 95 Zmluvy EHS (zmenený na článok 95 Zmluvy ES, teraz článok 90 ES) potrebné považovať za vnútroštátnu daň, a nie poplatok s rovnakým účinkom ako clo v zmysle článkov 9 a 12 Zmluvy EHS (zmenené, v uvedenom poradí, na články 9 a 12 Zmluvy ES, teraz články 23 ES a 25 ES). Takéto vnútroštátne zdanenie sa môže legálne uplatniť na banány dovážané priamo z tretích krajín, ak menej výhodné daňové zaobchádzanie nebolo vylúčené osobitnými ustanoveniami obchodných dohôd medzi Spoločenstvom a tretími štátmi, akým je článok 4 dohody o spolupráci.

19 Vnútroštátny súd poukazuje okrem toho na rozsudok z 12. decembra 1995, Chiquita Italia (C-469/93, Zb. s. I-4533), podľa ktorého protokol č. 5 o banánoch pripojený k štvrtému dohovoru AKT-EHS obsahuje ustanovenie, ktorého cieľom je zaručiť prístup banánov pochádzajúcich z krajín AKT na ich tradičné trhy za podmienok, ktoré nie sú menej výhodné ako podmienky platné 1. apríla 1976, keď nadobudlo účinnosť podobné ustanovenie uvedené v bode 1 protokolu č. 6 týkajúceho sa banánov, pripojeného k dohovoru AKT-EHS z Lomé, podpísaného 28. februára 1975 (ďalej len „klauzula ‚standstill'").

20 Z toho údajne vyplýva, že priznanie zaobchádzania v súlade s doložkou najvyšších výhod štátom Kartagenskej dohody vedie aj k tomu, že banány dovezené z týchto krajín sú postavené na roveň banánom pochádzajúcim zo štátov AKT. Možnosť vnútroštátneho súdu posúdiť zákonnosť spotrebnej dane, ako je tá vo veci samej, závisí teda od otázky, či dohoda o spolupráci, a najmä jej článok 4 priznáva práva, ktoré si môžu jednotlivci priamo uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi členských štátov, takže by sa

podnik Katsivardas mohol odvolávať na tento článok v spojení s klauzulou „standstill“ proti uplatneniu spotrebnej dane spornej vo veci samej.

21 Vnútroštátny súd konštatoval, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 1. marca 2005, Van Parys (C-377/02, Zb. s. I-1465), vyhlásil, že také práva nie je možné vyvodiť z doložky najvyšších výhod uvedenej v rámcovej dohode o spolupráci, uzavretej neskôr s členskými štátmi Kartagenskej dohody, a že výhody vyplývajúce z dohovorov AKT-EHS sa týkajú len „tradičných“ banánov AKT, t. j. banánov pochádzajúcich zo štátov AKT len do maximálnej výšky ročného množstva dovezeného vždy k 1. aprílu 1976, takže sa nemožno domnievať, že by sa tieto výhody mohli vzťahovať na banány pochádzajúce z iných krajín.

22 Vzhľadom na to, že Súdny dvor nikdy nerozhodol o dohode o spolupráci, Symvoulio tis Epikrateias rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je jednotlivec (subjekt [dovážajúci v rámci svojej činnosti] banány z Ekvádoru), ktorý žiada vrátenie vnútroštátnej spotrebnej dane, ktorú pokladá za zaplatenú bez právneho dôvodu, oprávnený domáhať sa pred vnútroštátnym súdom nezlučiteľnosti vnútroštátneho daňového ustanovenia (článku 7 zákona č. 1798/1988 v znení článku 10 zákona č. 1914/1990) s článkom 4 dohody [o spolupráci]?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

23 Grécka vláda spochybnila prípustnosť prejudiciálnej otázky z dôvodu, že jednak jej predmetom nie je výklad ustanovenia práva Spoločenstva, ale to, v akej miere sa jednotlivec môže odvolávať na rozpor medzi ustanoveniami vnútroštátneho práva s aktom Spoločenstva, a jednak nespresňuje, ktoré ustanovenie je potrebné vyložiť.

24 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že hoci Súdny dvor nie je v zmysle článku 234 ES príslušný na to, aby na konkrétny spor uplatnil pravidlo Spoločenstva, a teda s ohľadom na toto pravidlo určil ustanovenie vnútroštátneho práva, môže v rámci súdnej spolupráce stanovenej v tomto článku, na základe skutočností uvedených v spise, poskytnúť vnútroštátnemu súdu výklad práva Spoločenstva, ktorý mu môže byť užitočný pri posudzovaní účinkov uvedeného ustanovenia (rozsudok z 11. septembra 2003, Anomar a i., C-6/01, Zb. s. I-8621, bod 37 a citovaná judikatúra).

25 Prejudiciálna otázka položená v rámci tohto konania, ktorá sa týka možnosti jednotlivca dovolávať sa pred vnútroštátnym súdom doložky najvyšších výhod uvedenej v článku 4 dohody o spolupráci, aby tak namietal proti uplatneniu vnútroštátneho daňového ustanovenia, sa však týka toho, či môže mať táto doložka priamy účinok s ohľadom na jednotlivca, a teda sa týka výkladu tejto doložky.

26 Uvedená doložka sa nachádza v dohode o spolupráci, ktorá bola schválená v mene Spoločenstva nariadením č. 1591/84, a predstavuje z pohľadu ustálenej judikatúry akt prijatý inštitúciami Spoločenstva, ktorý prináleží Súdnemu dvoru vykladať v rámci prejudiciálneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. apríla 1974, Haegeman, 181/73, Zb. s. 449, body 4 až 6; zo 16. júna 1998, Racke, C-162/96, Zb. s. I-3655, bod 41, a z 22. októbra 2009, Bogiatzi, C-301/08, Zb. s. I-10185, bod 23).

27 Navyše podľa ustálenej judikatúry pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Spoločenstva položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania Súdnym dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (rozsudok zo 16. decembra 2008, Cartesio, C-210/06, Zb. s. I-9641, bod 67 a citovaná judikatúra).

28 V tomto prípade odpoveď na otázku položenú vnútroštátnym súdom, či sa jednotlivec, akým je podnik Katsivardas, môže dovolávať pred vnútroštátnymi súdmi článku 4 dohody o spolupráci, určí, či sa žalobca vo veci samej môže užitočne odvolávať na klauzulu „standstill", na ktorej sa zakladá ním predložené tvrdenie vo veci samej týkajúce sa protiprávnosti spotrebnej dane z banánov, ktorá je upravená vnútroštátnou právnou úpravou.

29 Preto nie je zjavné, že by požadovaný výklad práva Spoločenstva nemal pre vnútroštátny súd žiadnu užitočnosť.

30 Z uvedeného vyplýva, že prejudiciálna otázka je prípustná.

O veci samej

31 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa jednotlivec môže priamo dovolávať článku 4 dohody o spolupráci v rámci sporu pred vnútroštátnymi súdmi členského štátu.

32 V tejto súvislosti treba najskôr pripomenúť, že v súlade so zásadami medzinárodného práva, inštitúcie Európskej únie, ktoré majú právomoc vyjednávať a uzatvoriť takú dohodu, môžu s tretími štátmi dohodnúť účinky ustanovení tejto dohody vo vnútroštátnych právnych poriadkoch zmluvných strán. V prípade, že táto otázka nie je v danej dohode výslovne upravená, prináleží príslušným súdom, a predovšetkým Súdnemu dvoru, aby v rámci svojej právomoci, ktorá mu je zverená Zmluvou FEÚ, rozhodol o tejto otázke rovnako ako o akejkoľvek inej otázke výkladu týkajúcej sa uplatňovania zmluvy v Únii (pozri rozsudky z 26. októbra 1982, Kupferberg, 104/81, Zb. s. 3641, bod 17; z 23. novembra 1999, Portugalsko/Rada, C-149/96, Zb. s. I-8395, bod 34, a z 9. septembra 2008, FIAMM a FIAMM Technologies/Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, Zb. s. I-6513, bod 108).

33 Je tiež potrebné pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že preskúmanie priameho účinku ustanovení, ktoré sú uvedené v dohode uzavretej Úniou s tretími štátmi, vždy zahŕňa posúdenie ducha, systematiky a znenia danej dohody (pozri rozsudok Chiquita Italia, už citovaný, bod 25 a citovanú judikatúru).

34 Naopak, ako Európska komisia uviedla na pojednávaní, povaha právneho aktu, ktorým sa predmetná medzinárodná dohoda schvaľuje, nie je v rámci takého preskúmania relevantná. Ako totiž vyplýva z rozsudku z 30. septembra 1987, Demirel (12/86, Zb. s. 3719, bod 25), okolnosť, že ustanovenie medzinárodnej dohody bolo schválené prostredníctvom rozhodnutia či nariadenia, nemôže mať vplyv na uznanie priameho účinku takého ustanovenia. Preto je potrebné zamietnuť tvrdenie podniku Katsivar-

das predložené na podporu tvrdenia o priamom účinku doložky najvyšších výhod uvedenej v dohode o spolupráci, ktoré založil na schválení dohody o spolupráci nariadením, na rozdiel od rámcovej dohody o spolupráci, ktorá bola schválená rozhodnutím.

35 Pokiaľ ide o článok 4 dohody o spolupráci, v rozpore s tvrdením talianskej vlády, skutočnosť, že tento článok je uvedený v dohode o spolupráci, v zásade nevylučuje, aby sa ho jednotlivec mohol dovolávať. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že okolnosť, že cieľom takej dohody je najmä podporovať hospodársky rozvoj zmluvných tretích štátov a obmedzuje sa len na zavedenie spolupráce medzi stranami bez toho, aby smerovala k pridruženiu alebo budúcemu pristúpeniu týchto štátov k Únii, nemôže vylúčiť priamy účinok niektorých jej ustanovení (pozri analogicky rozsudky z 5. februára 1976, Conceria Bresciani, 87/75, Zb. s. 129, bod 23; Kupferberg, už citovaný, bod 22, a z 31. januára 1991, Kziber, C-18/90, Zb. s. I-199, bod 21).

36 V bode 58 už citovaného rozsudku Van Parys Súdny dvor však pri odpovedaní na otázku vzťahujúcu sa na výklad doložky najvyšších výhod uvedenú v rámcovej dohode o spolupráci, ktorá nahradila dohodu o spolupráci, rozhodol, že uvedenej doložky sa jednotlivec nemôže dovolávať pred súdmi členského štátu. Tento výklad nebol spochybnený žiadnym z účastníkov konania, ktorí predložili Súdnemu dvoru pripomienky v prejednávanom prípade.

37 Treba teda preskúmať, či existujú skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné sa odchýliť od tohto záveru týkajúceho sa výkladu doložky najvyšších výhod uvedenej v rámcovej dohode o spolupráci, keď ide o výklad doložky najvyšších výhod stanovenej v dohode o spolupráci.

38 Isteže, doložka najvyšších výhod, ktorá je uvedená jednak v rámcovej dohode o spolupráci a jednak v dohode o spolupráci, má rozdielne znenie. Rozdielne znenie uvedenej doložky však možno považovať za dôvod, pre ktorý by jej bolo potrebné dať iný výklad, pokiaľ ide o jej prípadný priamy účinok, len v prípade, že by všeobecná

systematika dohôd a ich cieľ svedčili o vôli zmluvných strán zbaviť článok 4 rámcovej dohody o spolupráci touto rozdielnou úpravou priameho účinku, ktorý bol už predtým priznaný článkom 4 dohody o spolupráci.

39 Rámcová dohoda o spolupráci a predovšetkým jej článok 4 nemajú črty, na základe ktorých by bolo možné sa domnievať, že by zmluvným stranám priznávali nevýhodnejšie postavenie v porovnaní s tým, ktoré mali podľa dohody o spolupráci, najmä čo sa týka klauzuly o doložke najvyšších výhod.

40 Práve naopak, pokiaľ ide predovšetkým o povahu a predmet rámcovej dohody o spolupráci, treba konštatovať, že cieľom tejto dohody je obnoviť a prehĺbiť vzájomné záväzky, ktoré na seba prebrali zmluvné strany v rámci dohody o spolupráci. Keďže obe dohody boli uzavreté medzi tými istými stranami a keďže sú uplatňované v rámci toho istého inštitucionálneho rámca, lebo podľa článku 32 ods. 1 rámcovej dohody o spolupráci boli zachované Spoločný výbor a podvýbory stanovené dohodou o spolupráci, rámcová dohoda o spolupráci stanovuje širšiu spoluprácu, pokiaľ ide o počet dotknutých oblastí a hlbšiu spoluprácu, čo sa týka plánovaných špecifických akcií.

41 Okrem toho zmena názvu dohody o spolupráci na rámcovú dohodu o spolupráci vyplýva podľa článku 39 ods. 1 rámcovej dohody z vôle zmluvných strán otvoriť si možnosť rozšíriť rámcovú dohodu odvetvovými dohodami alebo dohodami týkajúcimi sa špecifických činností a nie vôle prevziať na seba záväzky menšieho rozsahu.

42 Z porovnania týchto dvoch dohôd teda vyplýva postupné posilnenie intenzity spolupráce, na ktorú sa strany zaviazali.

43 Okrem toho Komisia pripomína, že v čase prijatia článku 4 dohody o spolupráci neboli ešte všetky členské krajiny Kartagenskej dohody zmluvnými stranami GATT z roku 1947. Ako Súdny dvor uviedol v bode 57 už citovaného rozsudku Van Parys v súvislosti s rámcovou dohodou o spolupráci, cieľom strán tejto rámcovej dohody bolo rozšíriť uplatňovanie systému zavedeného v rámci GATT z roku 1994 na členské krajiny Kartagenskej dohody, aby mali prospech z doložky najvyšších výhod uvedenej v článku 1 ods. 1 GATT bez toho, aby sa zmenil jej rozsah. Rovnaká úvaha platí aj na dohodu o spolupráci, pričom znenie článku 4 tejto dohody zjavne nesvedčí o vôli zmluvných strán priznať trom členským krajinám Kartagenskej dohody, ktoré ešte neboli členmi GATT z roku 1947, širšie obchodné výhody ako tie, ktoré zmluvné strany priznávajú svojim partnerom v rámci GATT.

44 Z toho vyplýva, že rozhodnutie Súdneho dvora v už citovanom rozsudku Van Parys o neexistencii priameho účinku doložky najvyšších výhod uvedenej v rámcovej dohode o spolupráci sa uplatní aj s ohľadom na článok 4 dohody o spolupráci.

45 Vzhľadom na uvedené treba na položenú otázku odpovedať, že článok 4 dohody o spolupráci schválenej nariadením č. 1591/84 nepriznáva jednotlivcom práva, ktorých by sa mohli dovolávať pred súdmi členského štátu.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 4 Dohody o spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom na jednej strane a Kartagenskou zmluvou a jej zmluvnými stranami – Bolíviou, Kolumbiou, Ekvádorom, Peru a Venezuelou, prijatej nariadením Rady (EHS) č. 1591/84 zo 4. júna 1984, nepriznáva jednotlivcom práva, ktorých by sa mohli dovolávať pred súdmi členského štátu.

Podpisy